

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Mònica Piferrer Gómez

Correu electrònic: monica.piferrer@uab.cat

Equip docent

Mònica Piferrer Gómez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No n'hi ha.

Objectius

L'assignatura aborda la interacció entre el feminisme i l'educació des d'una perspectiva narrativa, fent visible simultàniament la història de les comunitats vulnerables i de les "altres" en l'educació, les estratègies feministes en la recerca i les propostes pedagògiques que s'hi vinculen. El focus d'aquesta assignatura és la comprensió dels discursos pedagògics localitzats en els marges de l'educació, i simultàniament, l'escriptura de relats feministes des dels marges. Les històries que es construiran des del present de l'educació es basen en les aportacions dels feminismes per a una recerca basada en la narració d'experiències, subjectivitats, cossos i afectes. Aquesta re-construcció dels sabers subjugats i de les vides invisibilitzades de col·lectius i subjectivitats vulnerables implica l'aprenentatge de noves formes de narrar i documentar l'educació on es faran servir dispositius artístics i literaris.

- Estudi de les aproximacions teòriques i metodològiques: estudis dels discurs, recerca narrativa, escriptura de la memòria i storytelling.
- Anàlisi dels vincles entre les pedagogies i els feminismes des d'una perspectiva d'indagació narrativa situada i encarnada.
- Reconceptualització l'educació a partir dels relats emergents en els estudis de gènere i els feminismes: de la recerca a l'aprenentatge narratiu.
- Participació en processos col·lectius de producció de narratives feministes en l'àmbit de l'educació, amb finalitat transformadora i empoderant dels subjectes

Resultats d'aprenentatge

1. CM06 (Competència) Analitzar el marc teòric aplicat i la presència o l'absència de la perspectiva de gènere en investigacions, projectes o experiències d'intervenció psicosocial, educativa i comunitària existents.
2. CM07 (Competència) Dissenyar activitats educadores que tinguin en consideració la diversitat sociocultural i de gènere.
3. CM08 (Competència) Contribuir al disseny d'activitats educatives sense estereotips sexistes, homòfobs, bífobs o trànsfobs.
4. CM09 (Competència) Fomentar la coeducació com a procediment inclusiu per a l'erradicació de comportaments discriminatoris cap al col·lectiu LGTBIQ+ o per raó d'orientació sexual o afectiva.
5. CM10 (Competència) Posar en pràctica habilitats per a treballar en equip: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració i capacitat per a promoure la resolució de problemes, aplicant l'ètica de la cura i l'ètica de la provisió.
6. KM14 (Coneixement) Contribuir a la construcció de narratives feministes en l'àmbit de l'educació des de teories i metodologies feministes.
7. SM11 (Habilitat) Emprar diversos mitjans per a generar narratives feministes en i per a l'àmbit educatiu.

Continguts

Blocs temàtics:

- Discurs, narrativa i retòrica en la història feminista de l'educació
- Gir narratiu en l'educació i la pedagogia feministes
- Mètodes, fonts i tècniques de la investigació narrativa feminista
- Subjetivitat, heterogeneïtat i processos d'escriptura en l'educació feminista
- Producció de la memòria: trajectòries, testimonis i contranarratives
- La construcció del relat polifònic, multivocal i multimodal
- Pedagogia expandida, imaginaris i aprenentatge narratiu

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Lectures sobre discurs, narrativa i relats	35	1,4	CM09, KM14
Tipus: Supervisades			
Relats i diàlegs com una forma de memòria del curs	25	1	CM06, SM11
Tipus: Autònomes			
Narratives col·lectives en educació	30	1,2	CM07, CM08, CM10, KM14

Les metodologies docents de la matèria d'educació comparteixen una mirada que posa l'èmfasi en la relació pedagògica i la co-construcció de sabers. El relat i la indagació narrativa vehicularà la pràctica docent, incorporant els sabers de la vida quotidiana i l'alteritat en els processos d'aprenentatge i de producció textual que tindrà tan un format individual com col·lectiu.

Aquesta assignatura es desenvoluparà en una metodologia d'Aprenentatge Basat en Projectes (ABP). Després d'un treball inicial individual i de classes expositives per part del professorat, les estudiants hauran d'escollir un projecte a desenvolupar. Les professores proporcionaran els materials que seran el punt de partida dels projectes. Aquests projectes es desenvoluparan per fases i inclouen les següents tasques: - Lectures i reflexions a partir dels textos del projecte - Desenvolupament de la recerca narrativa a partir de casos: es podrà escollir entre una narrativa col·lectiva basada en l'escriptura o una instal·lació artística - Presentacions orals dels treballs per part de l'estudiantat. També hi haurà tutories i seguiment d'activitats en relació a la realització del projecte final sobre les propostes metodològiques.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Treball basat en les lectures sobre discurs, narrativa i relat per a l'educació (individual)	25%	15	0,6	CM06, CM08, CM09
2. Correspondències i diaris: gènere epistolar, viatgeres i narradores (diàleg - individual)	30%	20	0,8	CM07, SM11
3. Projecte col·lectiu (entrevistes i múltiples formats) d'escriptura o instal·lació artística	45%	25	1	CM06, CM10, KM14, SM11

Avaluació contínua:

- Al final de cada bloc temàtic l'alumnat haurà de lliurar els dos treballs i el projecte col·lectiu. Les dates s'especifiquen en el cronograma del curs.
- Re-avaluació: És re-avaluable el treball basat en lectures (1) i el treball sobre correspondències i diaris (2). No és re-avaluable el projecte col·lectiu (3).
- Recuperació: Es fixarà la data de recuperació mínim una setmana després del darrer lliurament.
- No-avaluable: Quan no existeixin evidències en dues de les tres activitats es considerarà no avaluable.

Avaluació única:

- L'alumnat es pot acollir a l'avaluació única que consisteix en la realització de les tres mateixes tasques de l'avaluació contínua entregades a final de curs (data fixada prèviament), tot adaptant-se el projecte col·lectiu a individual.
- Recuperació: S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.
- No-avaluable: S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Ús de la IA: Model 3 (Ús permès) - En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat. Però cal tenir en compte que l'ús de la intel·ligència artificial (IA) comporta un consum energètic considerable. Per tant, és important fomentar un ús responsable i eficient de la IA en l'àmbit educatiu, prioritzant aplicacions amb un impacte positiu i evitant-ne l'ús innecessari per tal de minimitzar l'impacte ambiental.

Bibliografia

Ahmed, S. (2018). *Vivir una vida feminista*. Edicions Bellaterra.

Ahmed, S. (2019). *La promesa de la felicidad. Una crítica cultural de la alegría*. Caja Negra Editora.

Anderson, B., i Zinsser, J. (1991). *Historia de las mujeres: Una historia propia*. Crítica.

Arfuch, L. (2010). *El espacio biográfico. Dilemas de la subjetividad contemporánea*. Fondo de Cultura Económica.

Bailey, L. E., i Graves, K. (2019). Gendering the history of education. A J. L. Rury i E. H. Tamura (Eds.), *The Oxford handbook of history of education* (pp. 355-371).

Bakhtin, M. M. (1984). Dostoevsky's polyphonic novel and its treatment in critical literature. A C. Emerson (Ed. i Trad.), *Problems of Dostoevsky's poetics* (pp. 5-46). University of Minnesota Press.

Bajtín, M. (1982). *Estética de la creación verbal* (T. Bubnova, Trad.). Siglo XXI.

Bennett, J. M. (2006). *History matters: Patriarchy and the challenge of feminism*. University of Pennsylvania Press.

Boyer, A. (2021). *Desmorir: Una reflexión sobre la enfermedad en un mundo capitalista* (P. Gonzalo de Jesús, Trad.). Sexto Piso.

Cavarero, A. (2024). *Cuéntame mi historia. Filosofía de la narración* (C. Panchansky, Trad.). Katz Editores.

Clandinin, J. (Ed.). (2007). *Handbook of narrative inquiry: Mapping a methodology*. Sage.

Connelly, M., i Clandinin, J. (1995). Relatos de experiencia e investigación narrativa. A J. Larrosa (Ed.), *Déjame que te cuente: Ensayos sobre narrativa y educación* (pp. 11-59). Alertes.

Davis, A. (2005). *Mujeres, clase y raza*. Akal.

Delamont, S. (2013). Girl trouble: Panic and progress in the history of young women. *Gender and Education*, 25.

Fraser, H. (2004). Doing narrative research: Analysing personal stories line by line. *Qualitative Social Work*, 3 (2), 179-201.

hooks, b. (1990). *Yearning*. South End Press.

hooks, b. (2003). *Teaching community: A pedagogy of hope*. Routledge.

Kehily, M. J. (2014). Using photographs in social and historical research. *Gender and Education*, 26.

- Kristeva, J. (1978). La palabra, el diálogo y la novela. A *Semiótica* (Vol. 1, J. M. Arancibia, Trad.). Espiral.
- Le Guin, U. K. (2017). *Contar es escuchar: Sobre la escritura, la lectura, la imaginación*. Círculo de Tiza.
- Le Guin, U. K. (2018). *Els desposseïts*. Raig Verd.
- Lorde, A. (2019). *Los diarios del cáncer* (G. Adelstein, Trad.). Ginecosofía.
- Luxemburg, R. (2015). *Reforma o revolución*. Akal.
- Nash, M. (2004). *Mujeres en el mundo: Historia, retos y movimientos*. Alianza.
- Piglia, R. (2007). El arte de narrar. *Universum*, 22(1), 343-348.
<https://doi.org/10.4067/S0718-23762007000100021>
- Polkinghorne, D. (1995). Narrative configuration in qualitative analysis. A J. A. Hatch i R. Wisniewski (Eds.), *Life history and narrative* (pp. 5-23). Falmer Press.
- Preciado, P. B. (2019). *Un apartamento en Urano: Crónicas del cruce*. Anagrama.
- Ricoeur, P. (2002). *Del texto a la acción*. Fondo de Cultura Económica.
- Ricoeur, P. (2006). La vida: Un relato en busca de narrador. *Ágora*, 25(2), 9-22.
- Sontag, S. (1996). *La enfermedad y sus metáforas. El sida y sus metáforas*. Taurus.
- Spivak, G. C. (2009). *¿Pueden hablar los subalternos?* (Ed. crítica de M. Asensi). MACBA.
- Spivak, G. C. (2010). *Crítica a la razón postcolonial*. Akal.
- Stone, L. (Ed.). (1994). *The education feminism reader*. Routledge.
- Tamboukou, M. (2015). *Sewing, fighting and writing: Radical practices in work, politics and culture*. Rowman and Littlefield.
- Tamboukou, M. (2017). *Women workers' education, life narratives and politics: Geographies, histories, pedagogies*. Routledge.
- Thayer-Bacon, B. J., Stone, L., i Sprecher, K. M. (Eds.). (2013). *Education feminism: Classic and contemporary readings*. SUNY Press.
- Tinkler, P., i Jackson, C. (2014). The past in the present: Historicising contemporary debates about gender and education. *Gender and Education*, 26.
- Wallach Scott, J. (2011). *The fantasy of feminist history*. Duke University Press.
- Weiler, K. (Ed.). (2001). *Feminist engagements: Reading, resisting, and revisioning male theorists in education and cultural studies*. Routledge.
- Withers, D. M. (2014). Strategic affinities: Historiography and epistemology in contemporary feminist knowledge politics. *European Journal of Women's Studies*, 22(2), 129-142.

Programari

Edició de textos i audiovisuals.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt